

Oravské múzeum
P. O. Hviezdoslava

Kramérhusovy
Císařské král. Vlastenské Noviny.

Oravské múzeum
P. O. Hviezdoslava

Oravské múzeum
P. O. Hviezdoslava

Roku 1791.

Číslo 6.

Ve Sobotu

dne 5 Bnora.

Čiť roční běh.

S nejvyšším císařským královským Povolením.

Rozličné Zprávy strany války y pokoge.

D válece, čili o pokogi psáti má-
me? — Náš veřejný list
po tu chvíli gestě o obogim
wyprawowati musy. — To-
ho ryhodne přisly opět takowě zpráwy,
kterez nám z labiryntu žádného doswad
příchodu neokázaly. W gednom syce
listu z Čistowa prawj se, že shromážde-
nj Panu Minystru počátek wzalo; že
giz porůkrát rada držána byla, a že
císařský král. Minystr swobodný Pán
z Serbertu při gedné takowě radě požá-
dánj nasseho Rakauského dwora před-
nesl; ale w druhém listu podobně z Čis-
towa daném vwádj se wzámnost náš
sledugicý zpráva: "Gednánj o pokog
w Čistowě welmi wáhawě gde od ruky,
nebo nejvyšší Wezýr má mnohém dů-
ležitější wěcy na starosti, než aby se
mnohým obšírným dopisowáním zane-
prážnowati měl. Wítězoslawnj Ru-
sowé delagi mu na wšech stranách wez-
líkau překážku, a tenčj geho wálečnau
moc s takowým násyljim, že ani nestačj,
aby pewnosti, ku kterýmž hrdinští Ru-
sowé směřugj, pořádně a dosti ochotně
branným lidem osaditi mohl."
Giná zpráva z Walach, kteráž se
nám w těchto dnech do rukau dostala,
wyswětluge wyše podotknuté domněnj,
a zřetelněgi prawj, že gestě nepřicházj
ten čas, a bychom cosy gistého a praz-
widného strany bezkého narownánj a
zawřenj pokoge y mezy Rakauským a
Tu.

Tureckým dworem psáti mohli. "We Walassich, takť zni ta zpráva, w ěistowě a wssudy Turcy gsau toho domněni, že pokog mezy Kakauským a Tureckým dworem ne méně než gafo skutečně wygednany prohlásyti se může; a poněkud y nasse po hranicích ležící wogsto této zpráwě wěří. Ale gať toto domněni Turky meylj, nechť každý saudi podle toho, poněwadž wssem oficyrům nowě přišlo poručení, aby swých koňů neproz dáwali, na kterěz také potud obyčejně porcy beran." Při tak šťastném prozspěchu, gaťehož wítězoslawnj Rusowě den po dni nabýwagj, w gistorě smýšletí můžeme, že ta mĭra, kteráž k stenčení Otromanště mocy vložena byla, potud doplněna není. —

Dále nasse důležité zpráwy strany wálky wyprawugi nám takowě wěcy, kterýchž my mlčením nikterak pomínauti nemůžeme. — Když zpráva přišla do ěistowa, že slawnj Rusowě znamenitau perwnost Israil podwrátili, a brannau rukau wzali, stalo se tam zbauření mezy Tureckými Wysslancy, a gegich poražená y rozhořčená mysl nebyla k wpořogeni, až ge Wlinskyrowě prostředkugjých dworů, Anglický a Pruský, těmito sloz wy ubezpečili, aby byli dobře myslj, že gim Rusowě wsecko to, cožkoli a gaťymkoli nákladem wybogowali, naporád a do posledního zpátkem wrátiti musy. Na ten tedy způsob Pruský dwůr, gaťožto prostředkugjey mocnost, zůstáwá při swém předsewzeti, aby pomocy geho Turcy, giž cele na hlavu poražení a zemdeni, předce wseho toho zase dosáhli, k čehož nabyti gim gedwa wje gaťká naděge pozůstáwá.

Zby pak Pruský dwůr takowě swě předsewzeti tím snáze wywesti mohl, pudj Angličany k tomu, aby, gaťož on sám z gedné strany, tak oni z druhé strany proti Rusům wálku pozdwišli. Za tau přičinan Angličané, gsauce sgezdocieni s Hollendry, giž skutečně gaťkýmž takýmž způsobem k wálce se hotowj, a při neyposledněgšim rychlém poslowi dali wzkázati do Petrohradu: potud ěysarowna Ruská do přiššihó měsíce máge s Turky pokoge newěini, že wložje se w to, 20 wálečných lodj na Ssweydstké moře, a giných 10 též wálečně ozbrogených na prostředzemni moře wyprawiti chci. Dále také gisto gest, že Pruský dwůr, gaťžkoli giž znamenité wogsto po hranicích swých západních kra in shromážděné má, gestě nadto 12 tisíc zbrogných mužů do pole proti Rusům postawiti hotow gest.

Při wwaděni těchto zpráw, pozlyssine gestě giné, kteráž nám podobně w takowě důležitosti gednosteyná býti nemůže. "Giž některý čas mlůweno bylo o přátelské smlauwě, kteráž se mezy Hanowry, Brunsswiky a Hessy s Angličany a gich přátely proti Ruskému dworu zawřiti má. Ta tedy obecná powěst nynj w prawdě přicházi k skutku, a my na gaťe gisté očekáwati můžeme, že teprw vkrutná wálka gať po moři, tak y po perwné zemi swiug počátek wzeme." (Frankf. Rysr. Nr. 12.)

Tak strassiwá tedy wíchrice stahge se nad slawnými Rusy, gichž potud niž žádná moc, niž žádné weyhrůžky, a slowem niž žádná ani ta neykrutěgšj wálka genmálo na myslj zkormautiti mohla! Ruská Wlornáčka zůstáwá na swém, že ani

za vlas od toho, což gednau wyrčeno, neodstaupj, a hotowa gest s Turky y Prussany, y s kteraukoli ginau mocností po wodě po zemi wálku wěsti. Že pak Ruský dwůr w tak těžkém stawu, gakyž naň doleha, předece gen w swau syu daufati, a na pomoc swých přátel spoléhati se může, následugjcy zpráwy lépe nám to wyswětli.

Ruské wogsko do Ukrajny, Lislau du, a Bělého Rusa táhne den po dni w wěstším počtu, tak že ho w těch zemích již přes půl druhého sta tisíců pohromadě býti může. K tomu zbírání lidu pod zbraň nanowo rozepsáno bylo, a gedentkrát sto tisíc nowácků do pole již přiborowených stogj. — Přátelstvá smlauwa mezy Ruským a Sweydským dworem, gakyž glistotné zpráwy nás ubezpečugj, gest tak říkage gako již skutečně podepsána, a krom toho Sweydský dwůr žádá od Denemarky, aby se s ním a s Ruským dworem sgednotili, a wyhodniho moře proti wšelikým autokám cyžy mocností ostřihali; a pokud Denemarský dwůr nechce s prawenými mocnostmi společně držeti, aby se za neutral prohlásh, a Rusům a Sweydům swých wod se wšickmi okolo ležjícími pevnostmi do času popustil.

Dále gestě k této wěcy pišši listowé z Londýnu, z kterýchž znaménáme, že Angličané předece na rozpacých býti musy, takeli wálku k vůli Pruského dwora proti Rusům před se wzyti magj. W rýchž listech mluwj se mnoho o wálečných příprawách, ale při koncy dohládá se, že není dosti bezpečno, aby Angličané sami po wodě proti tak weliké moci wálečné, gaka gest Rusá, gestě

gegj lodstvo shromážděné wsecka giná giných dworů přewysšuge, gednati měli, zwláště poněwadž Sweydowé Ruskému dworu k ruce gsau, a bez pochyby Denemarky po sobě potáhnu.

Giný list z Londýnu na den 12 ledna pišše w tato slowa: Náš Anglický dwůr wyslal rychlého posla k Cýsari Leopoldowi, dle kterého Cýsař požádán gest, aby Rusy k zawření pokoge s Turky pohnul, za kterěz přičinění Turcy gemu něčeho z wybogowaných zemj postaupiti slibugj. Už do toho času, dokudby rychlý posel z Wjdně, a giný z Petrohradu nepřissel, wšeliké příprawy na wálečných lodích posečkati magj. (Wjd. Posel Nr. 28.)

Rusowé po šťastném wybogowání a dobytí Ismailu nynj toliko 18 po moři, aneb 36 menšich mil po zemi od Konstantynopole vzdálení gsau, a toliko perwnosti Warna a Sylistrya až k Adryanopoli gin, w cestě stogj. Nejwysšší Wěže po této neschastné příhodě hned se wšickmi swým wogskem hnul se k Adryanopoli. (Wnich. Now. Nr. 13.)

Nejposledněgšj zpráwy, genž přes Bukarest přissly, wwdj w známost, že Generál Suwarow s swým wálečným lidem Dunag přessel, a w Bulgarích již 5 měst ohněm popleniw, Turkům až k Adryanopoli welikého strachu a hrůzy nahnal. Obsirněgšj zpráwa o tom se očekáwa. (Gracké Now. Nr. 7.)

Dle listů z Bukarestu, gestě ani tam nic není slyšeti, gakyby se gednání o pokog w Cístowě darilo. Mezy tím listowé tito připomínagj, že Ruský Generál Grabě Suwarow w tu chvíli po dobytí Ismailu s sylným počtem lidu sta-

starečného opět k Bratle se obrátil, a tuž to pewnost násylně a pořádně oblehnauti chce. Knížeti Keprijnowi, dage mu do statečný počet lidu branneho, nad Ismaillem zpráwu poručil.

Podle giných zpráv z téhož okolí, Kníže Potemkyn každé okamžení w Ismailu se očekává, nebo chce sám při dobývání weliké pewnosti Warny přizromen býti, ač ginj mluwj, že proto do Ismailu přigede, aby byl bližze neyvyššího Wezyra, kdyby snad on, mage od Tureckého dwora plnomocenstw, o pozfog s něgakým prospěchem Ruského dwora gednati chěl. (Brn. Now. Nr. 8.)

Zpráwy, kteréz přicházy z Polska, wěstřz prawj, že bez wálky mezy Ruským a Pruským dworem býti nemůže. Počet Ruského wogsta w Lislandu w těchto dnech zrostl na 70 tisíců, a gestřeg Kníže Potemkyn od swého wogsta as 20ti tisíců rozmnožiti chce. Na pewnosti tak řečené Ryga přes celé léto každodenně tisíc mužů pracowalo, a nyní to město nad mnohá giná sylněgšj gest, y we de se okolo něho woda, kteraz w čas potřeby daleko široko wsecko zatopiti může. Také w témž městě a tu na bližce delagj se čtyři weliké plynance patrye, na kteréz každé 10 aneb 12 tisícůch kusů státi bude. Krom toho Rusowé pracugj na čtyřidceti bárkách, t. g. menšich lodjch, a na každau z nich dwa těžké kusy zawezau. K bržcegšsimu zdělání těch lodj Cysarowna Ruská, krom gž k tomu založeného důchodu, gestřeg gedentrát sto třidcet tisíc rublů wykazala. Podobně nawrženo gest, pewnost Rewal rozšřiti, a přjstaw při njprvostanněgšj včiniti, tak aby tam aspoň

50 wálečných lodj bezpečně státi mohlo. Totěz státi se má w přjstawu při Swoeydstém moři. (Hamb. Kor. Nr. 10.)

Gažby se y Prussané k nastawagjcy wálce s Rusy chystali, o tom nám rás sledugjcy zpráwy powj.

Z západních Prus piše se takto: V Dily při moři nowé šance se zakládaj, a ačkoli k takowému djlu tímčasem powěřj pohodlné není, předce poručeno gest na rychlost pracowati. Pro wogško w západních Prusých nanowo se špižě swáží, a k tomu licytacy rozepsána gest, k doby lacyněgi wogšku potravu dodawati chěl. Wogacy, genž na doz wolenj gsau, do dne 14 vnora w swých regimentů býti musy. Dělostřelcy opět poručeno magj do východních Prus táhnauti, a také se tam po málo dnech na množstwj wozých prach, kanle a giné potřeby wálečné powezau. — Běhemu tedy takowé přjprawy, gestli o wálce šlyšteri nechceme: — Pokud k wálce přigde, Polacy tedy předce gen k Pruské straně chj se přirazyti. (Žeby se Polacy k Pruské straně přirazyli, my z mnohých přjčin podchybujeme. Polštri Páni z weliké částky gsau při Ruské straně, a celá Polská Ukrajna gž od ně kterého času k Rusům nakloněna gest.)

Z Thornu swobodného Polského města piše se na den 15 ledna: Poslednj zpráwy z východních Prus wvadj w známost, že Pruský Generállaynant Vsedom spolu s Sernjsem Chlebowšským od Guttstatu až k Goldapu gel prohlžeti swé wogško. Dne 3 téhož přigel do Thornu Pruský Generállaynant Kalkrayt, a druhého dne při gěho přjtomnos